

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Elena Covalenco,
Judecători Iurie Diaconu, Ion Arhiliuc, Liliana Catan,
Ion Guzun,

cu participarea:

procurorului Dumitru Graur,
inculpatului Casandrac Petru,
avocatului Gheorghe Nedov,
interpretului Tatiana Roșca,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de procuror împotriva
deciziei Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2013, în privința inculpatului

*Casandrac Petru Vasile, născut la
01 septembrie 1960, originar și locuitor al or. Taraclia, str.
Ceapaeva 15, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale;*

*Termenul de examinare a cauzei
24 decembrie – 12 martie 2013,
14 mai – 02 iulie 2013,
06 noiembrie – 01 octombrie 2013.*

în instanța de fond:
în instanța de apel:
în instanța de recurs:

Procedura de citare legal îndeplinită.

Procurorul a solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Inculpatul și avocatul a optat pentru respingerea recursului.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Taraclia din 12 martie 2013, Casandrac Petru a fost condamnat în baza art. 183 alin. (2), 90 Cod penal la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 1 an, cu privarea de dreptul de a exercita funcții administrative de dispoziție ori organizatorico-economice pe un termen de 1 an.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că inculpatul Casandrac Petru, angajat prin ordinul nr. 428 din 21.11.2003 ca manager în construcții în SRL "Agrogled", fiind, în conformitate cu ordinul directorului general SRL "Agrogled", Gheorghiev D.N., nr. 49 din 21.06.2011, responsabil pentru respectarea regulilor de tehnica securității și sănătății în muncă de către lucrătorii secției de construcții SRL „Agrogled”, încalcând prevederile p. 2.6 și 3.2 Instrucțiunii „de securitate și sănătate în muncă pentru efectuarea lucrărilor de pe scară simplă și mobilă”, încalcând prevederile art. 10 al. 2 p. e) a Codului Muncii RM, art. 9 alin. (1) și art. 10 alin. (1) a Legii RM nr. 186 din 10.07.2008 „Securității și sănătății în muncă”, încalcând p. 4.17 și 4.18 din SNIP III - 4-80, prin care nu s-a efectuat supravegherea executării lucrărilor de către lucrătorii din subordinea sa, la 21 noiembrie 2011 a permis constructorilor SRL „Agrogled”, Iliev V.G. și Rizov P.I., să efectueze lucrări de montare a acoperișului unui șopron destinat pentru păstrarea tehnicii agricole, amplasat pe teritoriul bazei tehnice agricole „Agrogled” SRL, din str. Voczalinaia, or. Taraclia, fără utilizarea centurii de siguranță, la o înălțime de peste 5 metri, cât și folosirea de către Rizov P.I. și Iliev V.G. a scării din lemn cu o lungime de peste 5 metri, construită la întreprindere și care nu corespundea cerințelor p. 2.6 și 3.2 a Instrucțiunii „de securitate și sănătate în muncă pentru efectuarea lucrărilor de pe scară simplă și mobilă”.

În timpul desfășurării lucrărilor din 21.11.2011, aproximativ ora 16.00, Iliev V.G., în timpul ce cobora de pe acoperiș pe scara din lemn poziționată în acest scop, pentru a ridica o altă foaie de tablă, și-a pierdut echilibru și a căzut de pe scară la înălțimea de circa 2-2,5 m. În rezultatul leziunilor corporale grave obținute, ulterior a decedat.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, ca încălcarea de către o persoană care gestionează o organizație comercială, sau organizație nestatală a tehnicii securității, dacă această încălcare a provocat accidente cu oamenii și a provocat din imprudență decesul unei persoane.

La stabilirea pedepsei instanța a ținut cont că circumstanțe agravante nu au fost stabilite, că inculpatul nu are antecedente penale, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune din imprudență, este caracterizat pozitiv, a recunoscut vinovăția, a recuperat prejudiciul material succesului părții vătămate și a concluzionat că corectarea și reedecarea inculpatului este posibilă fără izolare de la societate, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanța a respins solicitarea apărării privind aplicarea față de inculpat a stipulărilor art. 79 Cod penal, deoarece nu au fost constatate circumstanțe excepționale, care ar genera neaplicarea pedepsei complimentare.

3. Inculpatul a declarat apel, solicitînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să-i fie aplicate prevederile art. 79 Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de amendă și fără privarea de careva drepturi.

Apelantul a invocat că a recunoscut vina, este caracterizat pozitiv și a recuperat prejudiciul material.

4. Prin decizia Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2013, apelul a fost admis, casată parțial sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre.

Inculpatului Casandrac Petru, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 183 alin. (2) Cod penal, i-a fost stabilită, conform art. 79, 90 Cod penal, pedeapsa de 2 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, cu suspendată condiționat a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 1 an.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel, la stabilirea și individualizarea pedepsei, aplicînd privarea inculpatului de dreptul de a exercita funcții administrative de dispoziție ori organizatorico-economice, a omis să indice care anume funcții i se interzice să le ocupe.

Asemenea pedeapsă complimentare îl privează pe inculpat nu numai de dreptul de a deține o funcție similară celei în care a comis infracțiunea, dar și de alte activități care nu au tangență cu infracțiunea comisă, de fapt de dreptul de a munci. Â

Omiterea concretizării care anume funcții administrative de dispoziție ori organizatorico-economice sunt prohibite pentru inculpat, constituie o violare a art. 6,7 din CEDO.

Totodată, aplicarea pedepsei complimentare de către instanța de apel, cu specificarea funcțiilor de care inculpatul ar fi privat să le dețină, ar agrava situația lui în propriul apel.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a invocat că circumstanțele invocate de instanța de apel nu sînt de natură să ducă la concluzia că fapta inculpatului este lipsită de importanță și de scăderea pericolului social al faptei comise și nu sunt legate de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, condiții obligatorii pentru argumentarea aplicării prevederilor art. 79 Cod penal.

Din dispozitivul sentinței instanței de fond rezultă că inculpatul este privat nu numai de dreptul de a deține un loc de muncă similar celui în care a comis infracțiunea, dar și de alte locuri de muncă. Această situație trebuia să fie corectată de către instanța de apel, fiindu-i aplicată o pedeapsa complementară obligatorie - privarea de dreptul de a ocupa funcții de responsabilitate pentru respectarea regulilor privind tehnica securității și protecție muncii pe un termen de 1 an, ceea ce nu constituie agravarea situației inculpatului în propriul apel, ci micșorarea domeniilor de activitate de care a fost privat inculpatul prin sentința instanței de fond.

Nu este clar de ce concretizarea pedepsei și specificarea funcțiilor de care inculpatul ar fi privat să le dețină, de către instanța de apel, ar agrava situația inculpatului în propriul apel. Or, în situația când din mai multe funcții de exercitarea cărora este privată persoana, se specifică una singură, alte fiind excluse, această nu se egalează cu agravarea situației persoanei.

Mai mult, din analiza conținutului deciziei atacate se observă că instanța de apel nu a motivat concluzia cu privire la aplicarea prevederilor art.79 Cod penal și neaplicarea pedepsei complementare obligatorie prin prisma sancțiunii din art.183 alin. (2) și art. 65, 79 Cod penal.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală – hotărîrea instanței nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Judecînd recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta este pasibil admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect se atestă că instanța de fond și cea de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rînd, sancțiunea art. 183 alin. (2) Cod penal, prevede aplicarea obligatorie față de persoana condamnată a pedepsei complementare sub forma privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani. Conform art. 65 alin. (1) Cod penal, privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate constă în interzicerea de a ocupa o funcție sau de a exercita o activitate de natura aceleia de care s-a folosit condamnatul la săvîrșirea infracțiunii. Potrivit art. 395 alin. (1) pct. 3) Cod penal, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătată categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru infracțiunea constatată ca dovedită. În corespundere cu art. 75 alin. (1) Cod penal persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod.

Aceste prescripții legale nu au fost respectate de instanța de fond.

Or, instanța la privat pe inculpat în general *de dreptul de a exercita funcții administrative de dispoziție ori organizatorico-economice*, fără a corobora această interzicere cu funcția sau activitatea de care el s-a folosit la săvîrșirea infracțiunii (*pct. I din decizie*).

În al doilea rând, conform art. 79 alin. (1) Cod penal, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, instanța de judecată poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Potrivit art. 394 alin. (2) pct. 2) Cod penal, instanța de judecată este obligată să motiveze aplicarea unei pedepse mai ușoare decât cea prevăzută de lege. În corespundere cu art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația ultimului. Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept, care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În această consecutivitate se reține că instanța de apel a omis să se conforme prevederilor de drept enunțate, deoarece corect a observat eroare de drept admisă de instanța de fond privind aplicarea față de inculpat a unei pedepse complimentare neconcretizate, însă absolut neîntemeiat a concluzionat că *aplicarea pedepsei complimentare de către instanța de apel, cu specificarea funcțiilor de care inculpatul ar fi privat să le dețină, ar agrava situația lui în propriul apel (pct. 4 din decizie)*.

Astfel, prin corectarea erorii nominalizate de către instanța de apel s-ar fi redus esențial numărul de funcții și activități interzise inculpatului pentru ocupare și exercitare în raport cu pedeapsa complimentară neconcretă, adică de o natură de decăderi din drepturi în general, aplicată de instanța de fond.

Prin urmare, asemenea soluție nu prezintă agravarea, ci atenuarea situației inculpatului.

Pe lângă aceasta, în partea descriptivă a deciziei contestate lipsește cu desăvârșire motivarea aplicării față de inculpat a prevederilor art. 79 Cod penal, coroborată la circumstanțele conținute în dispoziția acestei norme de drept (*pct. 4 din decizie*).

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat apelul în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția în latura pedepsei, ambele instanțe aplicând inculpatului o pedeapsă complimentară individualizată contrar prevederilor legale.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor de drept specificate, comise de instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, aceasta fiind competentă doar să exercite controlul privind legalitatea și temeinicia pedepselor deja aplicate de către instanțele de fond și de apel, se impune soluția admiterii recursului de pe rol, casării totale a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlătore erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea și să adopte o hotărîre legală și întemeiată, în vederea soluționării chestiunii aplicării față de inculpat a pedepsei complementare în conformitate cu rigorile legii.

6. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procuror, casează total decizia Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2013, în privința inculpatului Casandrac Petru Vasile și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată în ședință publică la 08 aprilie 2014, ora 09.50.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Arhiliuc

Liliana Catan

Ion Guzun

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE
DISPOZITIV

11 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Elena Covalenco,
Judecători Iurie Diaconu, Ion Arhiliuc, Liliana Catan,
Ion Guzun,

cu participarea:

procurorului Dumitru Graur,
inculpatului Casandrac Petru,
avocatului Gheorghe Nedov,
interpretului Tatiana Roșca,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de procuror împotriva
deciziei Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2013, în privința inculpatului

*Casandrac Petru Vasile, născut la 01
septembrie 1960, originar și locuitor al or. Taraclia, str.
Ceapaeva 15, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale;*

În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de
procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procuror, casează total decizia Curții de
Apel Cahul din 02 iulie 2013, în privința inculpatului Casandrac Petru Vasile și
dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de
judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată va fi pronunțată în ședința publică din 01 aprilie 2014, ora
09.50.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Arhiliuc

Liliana Catan

Ion Guzun